

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Райков Петров – Русенски университет „А. Кънчев”

на дисертационен труд на тема: „Интеркултурната комуникация в сферата на висшето образование”

Област на висше образование 1. Педагогически науки

Професионално направление 1.2. Педагогика

Научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика)

Автор: Ергиджан Осман Алиндер – Исмаилова

Научен ръководител: доц. д-р Дора Кабакчиева

I.Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед №РД–16– 117/17.07.2018 год. на ректора на ШУ „К. Преславски” е обявена настоящата процедура за научна и образователна степен „доктор”. Авторът на дисертационния труд Ергиджан О. Алиндер е представила комплект от материали, които са в съответствие със ЗРАС и Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във висшето училище. От професионалната биография се придобива впечатление за развиваща се във времето информационна, комуникативна, професионално-педагогическа култура на кандидата. Дисертационният труд е представен с обща текстова част от 134 стр. В структурно отношение: списък на съкращенията, въведение, 3 глави, заключение, обобщение и изводи, литература, приложения. Информационните ресурси са в следния вид: 94 на кирилица, 151 на латиница, 26 Интернет сайтове. Използвани са 16 фигури и 2 приложения.

II. Съдържателни измерения на дисертационния труд

След внимателен прочит на дисертационния труд се придобива впечатлението за определена рефлексивност на автора му към разглежданата проблематика, независимо от многоаспектността и сложността на феномена „интеркултурна комуникация”. Разбира се границите на авторово изследване

са изведени и лансирани чрез формулираните: цел, обект, предмет, задачи, хипотеза. Използвана е описателната хипотеза в широк формат. Разбира се предпочитанията са към точна и кратка хипотеза, но авторката се аргументира, че тя има дедуктивен характер (стр. 112) . Следователно, дисертационния труд разполага с необходимите теоретико-логически аргументи, с емпирични данни, с конкретни продукти от гледна точка на съвременните процеси в образователната среда на висшето образование, с автентична авторова компетентност и индивидуалност, с ефекти на многостранна публичност в университетското пространство, с аргументиран научен стил на изложение, съобразен с Европейските изисквания, стандарти и директиви. А това са важни критерии за основните достойнства на рецензирания дисертационен труд. Разработените три глави са концентрирани към фокуса на целта на изследването. Те съдържателно и коректно са ориентирани към обектно-предметната област на изследването. В обобщен вид са реферирани относно: първа глава – теоретичен базис на изследването (комуникация и взаимодействие, интеркултурната комуникация в контекста на социализацията, характеристики на мултикултурната среда); втора глава – реализиране на интеркултурната комуникация и взаимодействие в образователната среда (етническата и културната идентичност, интеркултурното взаимодействие в педагогическата работа); трета глава – методически подходи, условия и препоръки за формиране на интеркултурна компетентност в сферата на висшето образование (представена методология на емпиричното изследване - планиране, организация, провеждане). Изказваме удовлетворението си от подробното описание на проекта (програмата) на изследването. Извадката е представителна – 134 студенти от бакалавърска и магистърска степен. Анализирани с компетентен коментар са редица въпроси относно мобилността на студентите, техните мнения за интеркултурната компетентност, предложенията им за усъвършенстване дейността на ШУ „Еп. Константин Преславски“ по програмата Еразъм+. В съкратен проективен вид обобщаваме достойнствата на съдържанието на дисертационния труд чрез постановката на следните важни принципи, съотнесими към темата: *Първи принцип* - зачитане културната идентичност на студента чрез предоставяне на необходими условия в образователната среда; *втори принцип* – формиране на културни ценности в процеса на усвояване знания умения и нагласи; *трети принцип* – формиране на култура на общуване и взаимодействие в условията на етническата, социалната (студентската), религиозната група. И като допълнение - теоретичната база. Дисертационният труд е в духа на конструктивистката образователна парадигма и по - точно на „социалния конструктивизъм“ – направление, което

се характеризира с въздействието и влиянието на културните ценности върху познанието и опита на участници в определена група. Социалният конструктивизъм поставя като приоритет оптималната образователна среда между преподаватели и обучавани.

III. Научни приноси

Определено може да се направи заключението, че научните приноси на дисертационния труд имат теоретико-приложен характер, включително в полето на професионалните задължения и отговорности на Ергиджан О. Алиндер. Открояваме по-важните научни приноси: първо, анализирано е на теоретично равнище интеркултурното образование чрез изясняване на основните понятия – интеркултурност, интеркултурна комуникация, интернационализация в контекста на мултикултурната образователна среда; второ, изследвана е социалната, емоционалната и образователната грамотност на студенти – бакалаври и магистри, осъществили мобилност по програмите Еразъм и Еразъм+; трето, очертани са основните характеристики на идентичността – етническа и културна; четвърто, анализирано е нивото на межкултурна компетентност на студенти от ШУ „Еп. К. Преславски“, участвали в мобилност по посочените образователни програми.

Авторските 5 публикации съответстват на темата на дисертационния труд.

Авторефератът е в представителен формат и отговаря на съдържанието на разработката.

IV. Бележки и препоръки

В теоретико-приложно изследване, каквато е настоящата разработка, съществуват определени възможности за обогатяване дизайна на емпиричната част. Полезно е разширяването на качествения анализ с допълнителна информация от мнения и предложения на преподаватели, участвали по програмите Еразъм и Еразъм + (например чрез анкета или интервю). На конкретни места в текста се отбелязва, че разработката се базира на експериментално изследване. По точния извод е „емпирично изследване“ защото не се използва педагогическия експеримент. За да се „изчисти“ напълно научния текст целесъобразно е вместо „педагогическа работа“ да се използва словосъчетанието „педагогическа дейност“, защото именно тя е родовия термин за обозначаване на общия комплекс от определени педагогически действия, подходи, стратегии, решения и пр. Предлагаме Ергиджан О. Алиндер-Исмаилова да продължи своята научна, приложна и изследователска

дейност защото не са много разработките, интерпретиращи разглежданата проблематика.

Общо заключение:

Рецензираният дисертационен труд притежава качествата на актуално и задълбочено теоретико-приложно изследване с прецизен научен стил на изложение. Това ми дава достатъчно основание на предлога на уважаемото научно жури да присъди на Ергиджан Осман Алиндер-Исмаилова научна и образователна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“ (Социална педагогика).

Гр. Русе

05. 08. 2018 год.

Автор на становището:

(доц. д-р Петър Петров)

